

Адміністративний процес

Тема 13

“Дисциплінарне провадження (процедура)”

Рекомендовані нормативні акти:

1. ЗУ “Про Національну поліцію” від 22.07.2015 № 580.
2. ЗУ “Про Дисциплінарний статут ОВС” від 22.02.2006 № 3460.
2. Проект ЗУ “Про Дисциплінарний статут Національної поліції” реєстр.№ 4670 від 16.05.2016.
3. Наказ МВС України «Про затвердження Інструкції про порядок проведення службових розслідувань в органах внутрішніх справ України» від 12.03.2013 № 230.

ПЛАН:

1. Поняття, принципи та особливості дисциплінарних проваджень.
2. Види дисциплінарних проваджень.
3. Види дисциплінарних стягнень, що застосовуються до працівників Національної поліції та їх характеристика.
4. Процесуальний порядок здійснення дисциплінарного провадження в органах та підрозділах Національної поліції.

1. Поняття, принципи та особливості дисциплінарних проваджень.

ВИДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ:

Адміністративна

Дисциплінарна

Кримінальна, тощо...

Дисциплінарне провадження (процедура) – діяльність уповноважених суб'єктів, на підставі норм адміністративно-процесуального права, щодо застосування заохочень, розгляду справ про дисциплінарні проступки та накладення дисциплінарних стягнень.

Принципи дисциплінарного провадження:

- ✓ Законність
- ✓ Об'єктивність
- ✓ Рівність сторін
- ✓ Відкритість та гласність
 - ✓ Право на захист
 - ✓ Справедливість тощо.

Особливі риси дисциплінарної відповідальності:

- 1) Підстава - вчинення особою дисциплінарного проступку, тобто порушення нею норм або правил, якими регламентується порядок діяльності колективів, підприємств, закладів, установ, організацій тощо;
- 2) Здебільшого, особа несе відповідальність у порядку трудової або службової підлеглості;
- 3) Застосування до порушника специфічних санкцій;
- 4) Може застосовуватись за вчинення адміністративних правопорушень.

Види дисциплінарних проваджень:

1. Дисциплінарне провадження у справах про **адміністративні делікти**, вчиненні особами, на яких поширюється дія дисциплінарних статутів або спеціальних положень про дисципліну.
2. Дисциплінарне провадження у справах про порушення правил **попереднього ув'язнення**, умов і порядку **відбуття кримінального покарання**.
3. Дисциплінарне провадження у справах про порушення правил **внутрішнього розпорядку приймальників-розподільників** для неповнолітніх.

Класифікація дисциплінарних стягнень:

- заходи дисциплінарного впливу, які не змінюють правового стану порушника дисципліни (“моральні стягнення”);
- заходи дисциплінарного впливу, які змінюють правовий стан порушника дисципліни;
- виключний (надзвичайний) захід дисциплінарного стягнення – звільнення.

Службова дисципліна — постійне та безумовне виконання поліцейським обов'язків, які визначені Законом України “Про Національну поліцію”, цим Статутом, іншими нормативно-правовими актами, а також наказами керівників.

Стаття 18. Основні обов'язки поліцейського

• 1. Поліцейський зобов'язаний:

- 1) неухильно дотримуватися положень [Конституції України](#), законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського;
- 2) професійно виконувати свої службові обов'язки відповідно до вимог нормативно-правових актів, посадових (функціональних) обов'язків, наказів керівництва;
- 3) поважати і не порушувати прав і свобод людини;
- 4) надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я;
- 5) зберігати інформацію з обмеженим доступом, яка стала йому відома у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- 6) інформувати безпосереднього керівника про обставини, що унеможливають його подальшу службу в поліції або перебування на займаній посаді.

Службова дисципліна ґрунтується на:

- **створенні необхідних організаційних та соціально-економічних умов** для чёсного, неупередженого і гідного виконання обов'язків поліцейського;
- **повазі до честі та гідності** поліцейського;
- **вихованні сумлінного ставлення** до виконання обов'язків поліцейського шляхом зваженого застосування методів переконання, заохочення та примусу.

Заохочення - засіб підтримання службової дисципліни, що полягає у відзначенні поліцейського за успішне виконання ним обов'язків, а також за інші заслуги перед державою та суспільством.

Види заохочень:

- 1) дострокове зняття дисциплінарного стягнення;
- 2) занесення на дошку пошани;
- 3) заохочення грошовою винагородою;
- 4) заохочення цінним подарунком;
- 5) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Національної поліції України;
- 6) заохочення відомчими заохочувальними відзнаками Міністерства внутрішніх справ України;

- 7) дострокове присвоєння чергового спеціального звання;
- 8) присвоєння спеціального звання, вищого на один ступінь від звання, передбаченого займаною штатною посадою;
- 9) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України “Вогнепальна зброя”;
- 10) заохочення відомчою заохочувальною відзнакою Міністерства внутрішніх справ України “Холодна зброя”.

Заохочення застосовуються до поліцейських на підставі:

- сукупної оцінки професійних якостей;
- результатів службової діяльності;
- ступеня службової активності та ініціативності;
- стану дотримання службової дисципліни

У поданні про заохочення зазначаються конкретні заслуги особи, що стали підставою для висунення кандидатури на заохочення.

Забороняється внесення підлеглими подання про заохочення їх керівника.

Заохочення поліцейського оформляється **письмовим наказом**.

Зміст наказу оголошується особовому складу відповідного органу поліції, а до відома поліцейського, якого заохочено, доводиться **особисто**.

Дисциплінарний проступок - протиправна, винна дія чи бездіяльність поліцейського, що полягає у невиконанні чи неналежному виконанні ним обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також вчиненні дій, що підривають авторитет поліції.

Грубий дисциплінарний проступок - умисна дія чи бездіяльність поліцейського, учинена всупереч принципам та завданням Національної поліції України, наслідком якої стало заподіяння істотної шкоди особі, суспільству чи державі, або посягання на організацію управління Національної поліції України.

До грубих дисциплінарних проступків належать:

- 1) відсутність на службі без поважних причин більше чотирьох годин протягом робочого дня;
- 2) поява на службі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння;
- 3) катування, інші види жорстокого або нелюдського поводження з особою, а також дії, що сприяли їх вчиненню або приховуванню;
- 4) порушення обмежень, пов'язаних із службою в поліції;
- 5) подання завідомо неправдивих відомостей або документів, необхідних для проходження служби в поліції;

- 6) ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, за можливості надати таку допомогу або неповідомлення про такий стан належним установам чи особам, якщо це спричинило тяжкі тілесні ушкодження або смерть постраждалого;
- 7) втрата вогнепальної зброї внаслідок недбалого ставлення;
- 8) нерєєстрація заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події;
- 9) втрата або розголошення відомостей, що становлять державну таємницю.

З метою своєчасного, повного і об'єктивного з'ясування всіх обставин вчинення поліцейським дисциплінарного проступку, установлення причин та умов його вчинення, вини, ступеня тяжкості дисциплінарного проступку та розміру заподіяної шкоди **проводиться службове розслідування**, яке **призначається за письмовим наказом уповноваженого керівника.**

Службове розслідування проводиться **на засадах
рівності всіх поліцейських перед законом**
незалежно від займаної посади, спеціального звання,
наявних у них державних нагород та заслуг перед
державою.

Проведення службових розслідувань за фактом порушення поліцейським службової дисципліни здійснюється **дисциплінарними комісіями.**

Дисциплінарні комісії формуються із складу **поліцейських та працівників поліції**, які володіють відповідними знаннями та мають досвід, необхідний для ефективного проведення службового розслідування.

До складу дисциплінарних комісій **можуть також включатися представники громадськості** з числа осіб, які мають бездоганну репутацію, високі професійні та моральні якості, суспільний авторитет.

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ !!!

Включати до складу дисциплінарної комісії осіб, які є **підлеглими** поліцейського, осіб, які **сприяли** вчиненню або приховуванню проступку, або **заінтересованих** у результатах розслідування осіб.

У разі виникнення таких обставин член дисциплінарної комісії **негайно зобов'язаний** повідомити про це керівнику, який призначив службове розслідування.

Службове розслідування повинно бути завершено протягом **одного місяця** з дня його призначення керівником.

У разі потреби за вмотивованим письмовим рапортом (доповідною запискою) голови комісії, строк може бути **продовжено** наказом керівника, але **не більш як на один місяць**.

При цьому загальний строк проведення службового розслідування не може перевищувати **60 календарних днів**.

Відсторонення від виконання обов'язків за посадою:

- вчинення грубого дисциплінарного проступку;
- вчинений поліцейським дисциплінарний проступок унеможлиблює виконання посадових (функціональних) обов'язків ним або іншим працівником поліції;
- виконання поліцейським посадових (функціональних) обов'язків перешкоджає встановленню обставин учиненого ним дисциплінарного проступку і виявленню причин та умов, що сприяли його вчиненню.

Відсторонення від виконання обов'язків за посадою **оформляється письмовим наказом** керівника, до повноважень якого належить право призначення на посаду та звільнення з посади поліцейського, та **не може перевищувати строку, передбаченого для проведення службового розслідування.**

**На період відсторонення від виконання обов'язків
за посадою у поліцейського вилучається:**

- службове посвідчення;
- спеціальний нагрудний знак;
- табельна вогнепальна зброя та спеціальні засоби.

Поліцейський може бути **тимчасово** відсторонений від виконання обов'язків за посадою **без видання письмового наказу** керівника за наявності обґрунтованих припущень про те, що він **перебуває в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння** до моменту протверезення.

Під час проведення службового розслідування поліцейський **має право на захист**, що полягає в наданні йому можливості дати письмові пояснення з приводу обставин учинення дисциплінарного проступку та надати докази правомірності своїх дій.

Поліцейський має **право відмовитися надавати пояснення.**

Факт відмови від надання пояснень фіксується шляхом складення акта, що підписується членом дисциплінарної комісії та особами, присутніми під час відмови.

Отримання пояснень від поліцейського, який перебуває на чергуванні або патрулюванні, здійснюється **тільки після закінчення ним чергування, патрулювання або після заміни його іншим поліцейським.**

Під час визначення виду стягнення керівник враховує:

- характер проступку;
- обставини, за яких воно було вчинене;
 - особу порушника;
 - ступінь його вини;
- обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність;
- попередню поведінку поліцейського, його ставлення до служби.

У разі встановлення вини поліцейського за результатами проведеного службового розслідування **видається письмовий наказ** про застосування до поліцейського окремого виду дисциплінарного стягнення.

Зміст якого оголошується особовому складу органу поліції.

Дисциплінарне стягнення застосовується у строк до **одного місяця від дня виявлення** дисциплінарного проступку і **шести місяців від дня його вчинення** шляхом видання дисциплінарного наказу.

У разі проведення службового розслідування за фактом учинення дисциплінарного проступку днем його виявлення вважається день затвердження висновку службового розслідування.

Види дисциплінарних стягнень:

- зауваження;
- догана;
- сувора догана;
- попередження про неповну службову відповідність;
пониження у спеціальному званні на один ступінь;
- звільнення з посади;
- звільнення із служби в поліції;
- **призначення поза чергою в наряд (до п'яти нарядів) -
застосовується виключно до курсантів ВНЗ МВС.**

У разі порушення службової дисципліни кількома поліцейськими дисциплінарне стягнення застосовується до кожного **окремо**.

У разі вчинення поліцейським **незначного проступку** керівник може обмежитися його **попередженням** про необхідність дотримання службової дисципліни.

Протягом **двох місяців** з дня підписання наказу про застосування дисциплінарного стягнення **прямий керівник посадової особи**, яка застосувала дисциплінарне стягнення, має право:

- скасувати стягнення;
- пом'якшити стягнення;
- застосувати більш суворе дисциплінарне стягнення, якщо встановить, що воно не відповідає ступеням тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку та вини.

Дисциплінарне стягнення виконується негайно, але не **пізніше ніж протягом місяця** з дня його застосування, не враховуючи періоду перебування поліцейського у відпустці, відрядженні або на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності).

Після закінчення цього строку дисциплінарне стягнення не виконується.

Наказ про застосування до поліцейського дисциплінарного стягнення **виконується шляхом його оголошення в органі (підрозділі) поліції та особистого ознайомлення поліцейського з ним.**

У разі відмови особи ознайомитися з наказом про це складається акт.

Поліцейський, до якого застосовано дисциплінарне стягнення — пониження у спеціальному званні на один ступінь, **зобов'язаний протягом семи календарних днів з дня ознайомлення з наказом** здійснити заміну знаків розрізнення на однострої та службового посвідчення.

Під час виконання зазначеного дисциплінарного стягнення **забороняється зривання погонів**, а також будь-які інші дії, що принижують гідність поліцейського.

Дисциплінарне стягнення - призначення поза чергою в наряд виконується шляхом несення служби в наряді позачергово в будь-які дні тижня.

Строк дії дисциплінарних стягнень:

зауваження — протягом двох місяців;

догана — протягом трьох місяців;

сувора догана — протягом чотирьох місяців;

попередження про неповну службову відповідність —

протягом шести місяців;

пониження в спеціальному званні на один ступінь та

звільнення з посади — протягом одного року;

звільнення із служби в поліції — протягом трьох

років.

Дисциплінарне стягнення - призначення поза чергою в наряд **вважається виконаним** з моменту його відбуття курсантом (слухачем).

Поліцейський має право оскаржити застосоване дисциплінарне стягнення протягом місяця з дня його виконання (реалізації):

- в адміністративному порядку - шляхом подання рапорту до прямого керівника особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення;
- в судовому порядку - шляхом звернення до адміністративного суду в порядку встановленому КАСУ.

Розгляд рапорту про незгоду з дисциплінарним стягненням здійснюється **протягом 30 календарних днів з дня його реєстрації** в органі поліції шляхом проведення перевірки викладених у рапорті фактів та обставин, що, на думку поліцейського, не були враховані під час проведення службового розслідування та під час прийняття рішення про застосування дисциплінарного стягнення.

Дякую за увагу 😊